RHWYDWAITH SGILIAU ADEILADU

Adroddiad Gwybodaeth am y Farchnad Lafur

Cymru

Rhagolwg 5 mlynedd 2022-2026

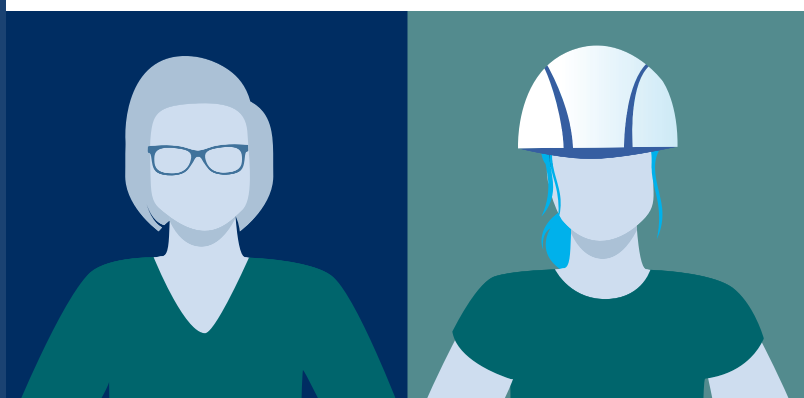

CYMRU

GWYBODAETH ALLWEDDOL

Mae maint y gwaith adeiladu yng Nghymru ychydig yn is na rhagolwg y DU o 3.2% ar gyfradd gyfartalog flynyddol o tua

↑ **2.8%**

Sectorau allweddol ar gyfer twf yn y dyfodol

↑ **Tai preifat wedi'u hadeiladu o'r newydd**
Sector cyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai
Atgyweirio a chynnal a chadw tai

Lefelau gofynion recriwtio cryfaf

↑ **Gweithwyr Gosod Brics** (540 y flwyddyn)
Crefftau Trydanol (280 Y flwyddyn)
Crefftau Plymio a HVAC (280 y flwyddyn)

Mae prosiectau mawr yng Nghymru yn cynnwys y rhan o'r A465 o Ddowlais Top i Hirwaun gwerth £500m a chynlluniau Dŵr Cymru i fuddsoddi £360m y flwyddyn mewn gwariant cyfalaf hyd at 2025

\+ **£860m**

Mae'r gofyniad recriwtio blynyddol yng Nghymru o 2.1% y flwyddyn ychydig yn uwch na chyfartaledd y DU o 2.0% ac yn golygu y bydd angen 11,500 o weithwyr ychwanegol rhwng 2022 a 2026.

Cefndir macro-economaidd y DU

Yn 2020 a 2021, aeth y DU trwy sawl cyfnod clo mewn ymateb i ledaeniad y firws Covid-19.

Roedd yr effaith andwyol ar yr economi yn fwy difrifol yn 2020 pan gontractiwyd Cynnyrch Mewnwladol Crynswth (CMC) bron i 10%, ond mae cyflwyno rhaglen frechu Covid-19, a ddechreuodd ddiwedd 2020 ynghyd â mesurau cyfnod clo llai cyfyngol yn gynyddol wedi golygu roedd 2021 yn gyfnod o dwf cymharol a gwell hyder.

Awgrymodd dangosyddion macro-economaidd y byddai'r economi'n wynebu dechrau cymysg i 2022 wrth i'r twf wanhau tua diwedd 2021 mewn ymateb i'r nifer cynyddol gyflym o achosion Covid-19 sy'n gysylltiedig ag amrywiad Omicron a chwymp yn hyder y defnyddiwr a gweithgarwch mân werthu. Gostyngodd y mynegai prynu mawr hefyd a gwaethygodd barn defnyddwyr am yr economi ac ar eu harian personol hefyd, a ysgogwyd gan bryderon ynghylch costau byw uwch a'r posibilrwydd o gynnydd yn y gyfradd llog ar y gorwel. Fodd bynnag, mae'n ymddangos bod effaith yr amrywiad Omicron wedi pasio heb ddifrod economaidd sylweddol ac roedd rhagolygon economaidd ar ddechrau 2022 ar gyfartaledd o dros 4% o dwf CMC ar gyfer y flwyddyn, ar ôl caniatáu ar gyfer y wasgfa ddisgwyliedig ar incwm real a defnydd aelwydydd.

Er bod materion o ran y gadwyn gyflenwi a ddaeth i'r amlwg i ddechrau yn 2021 yn parhau i falltod y diwydiant adeiladu, gan arwain at gynnydd cysylltiedig mewn costau mewnbwn, roedd arwyddion bod hyn wedi dechrau lleddfu ychydig erbyn diwedd y flwyddyn. Ym mis Ionawr 2022 roedd allbwn adeiladu misol Prydain Fawr wedi cynyddu 1.6% i £14.6bn, sef y ffigwr allbwn misol uchaf ers mis Chwefror 2020. Cynyddodd Mynegai Gweithgarwch Cyfanswm IHS Markit/ CIPS UK Construction PMI® o 56.3 ym mis Ionawr 2022 i 59.1 ym mis Chwefror, gan gyfeirio at gynnydd mewn gweithgarwch adeiladu.

Byddai'r optimistiaeth ofalus ar ddechrau 2022 hefyd wedi cael ei helpu o ganlyniad i leddfu'r cyfyngiadau Covid-19 ledled y DU. Fodd bynnag, daethpwyd â chostau cadwyn gyflenwi gynyddol a chwyddiant yn gadarn yn ôl i ffocws yn dilyn meddiant Rwsia o'r Wcráin ddiwedd mis Chwefror, a arweiniodd wedyn at gyflwyniad sancsiynau economaidd ar Rwsia sydd eisoes wedi gwaethygu prisiau nwyddau byd-eang a oedd eisoes yn cynyddu, yn enwedig olew a nwy, bwyd, a deunyddiau crai ar gyfer cynhyrchu diwydiannol. O ganlyniad, mae rhagolygon economaidd bellach yn cael eu hadolygu ar gyfer y DU yn 2022 a 2023 wrth i brisiau ynni a bwyd uwch gynyddu chwyddiant a gwasgu costau byw i lawer.

Er y bydd y pwysau macro-economaidd yn ddiamau yn cael effaith ar waith adeiladu wrth i'r galw cyfanredol wanhau yn y tymor byr i'r tymor canolig, rydym yn dal i weld mai'r her fwyaf y mae'r diwydiant adeiladu yn ei hwynebu dros y pum mlynedd nesaf yw recriwtio nifer digonol o bobl i lenwi'r nifer cynyddol o swyddi gwag.

Mae economi'r DU yng ngafael y farchnad lafur tynnaf ers sawl degawd ac, wrth fynd i mewn i 2022, roedd swyddi gwag adeiladu bron ddwywaith y lefel a welwyd yn 2019. Nid yw hyn yn dangos fawr o arwydd o leddfu, hyd yn oed gyda llai o alw, sy'n pwyntio at gystadleuaeth gynyddol yn y farchnad swyddi. Bydd recriwtio gweithwyr yn dasg fawr ac yn golygu y bydd angen i gyflogwyr adeiladu adnewyddu'r ffordd y maent yn recriwtio. Nid yw cyflogi gweithwyr medrus llawn yn debygol o fodloni'r diffyg disgwyliedig oherwydd, i ddweud y gwir yn blaen, nid yw'r gweithwyr ar gael; maent wedi gadael diwydiant oherwydd ymddeoliad, allfudo, neu ddewis.

Er mwyn paratoi ar gyfer twf, rhaid i'r diwydiant ystyried recriwtio o ystod ehangach a mwy amrywiol o ffynonellau tra mae angen i ddulliau recriwtio addasu i helpu cwmnïau adeiladu i ddenu o sylfaen mor eang â phosibl o ddarpar weithwyr. Heb y gweithwyr a'r sgiliau sydd eu hangen, ni fydd diwydiant yn gallu manteisio ar y cyfleoedd twf a nodir yn Rhagolygon 2022-2026 i adeiladu'r nifer o gartrefi sydd eu hangen ar y wlad, adeiladu'r seilwaith i sicrhau bod yr economi'n ffynnu ac ôl-osod ein hamgylchedd adeiledig i gyrraedd targedau sero net.

Mae dangosyddion cynnar yn awgrymu y bydd yr economi yn wynebu dechrau cymysg i 2022

Strwythur

Mae gan y diwydiant adeiladu yng Nghymru rai gwahaniaethau sector nodedig i strwythur cyffredinol y DU.

Wedi'i osod i gyfrif am 13% o gyfanswm yr allbwn yn 2021, mae'r sector cyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai fwy na dwbl lefel cymharol y DU, a gwaith atgyweirio a chynnal a chadw tai (AACC), ar 23% o gyfanswm yr allbwn, a dyna'r prif sector ar gyfer gwaith yng Nghymru. Y sectorau hyn, ynghyd â thai preifat a gwaith AACC nad yw'n ymwneud â thai, fydd y prif feysydd gwaith yng Nghymru dros y pum mlynedd nesaf.

Yr un sector sy'n amlwg yn is na strwythur cyfatebol y DU yw seilwaith, sef 9% yng Nghymru o gymharu ag 17% ar gyfer y DU. Nid oes yr un cryfder buddsoddi yn y seilwaith ffyrdd, rheilffyrdd, ynni a dŵr yng Nghymru o gymharu ag ardaloedd eraill yn y DU.

Cyfanswm allbwn AACC tai

23%

STRWYTHUR DIWYDIANT ADEILADU 2021 CYMRU YN ERBYN Y DU

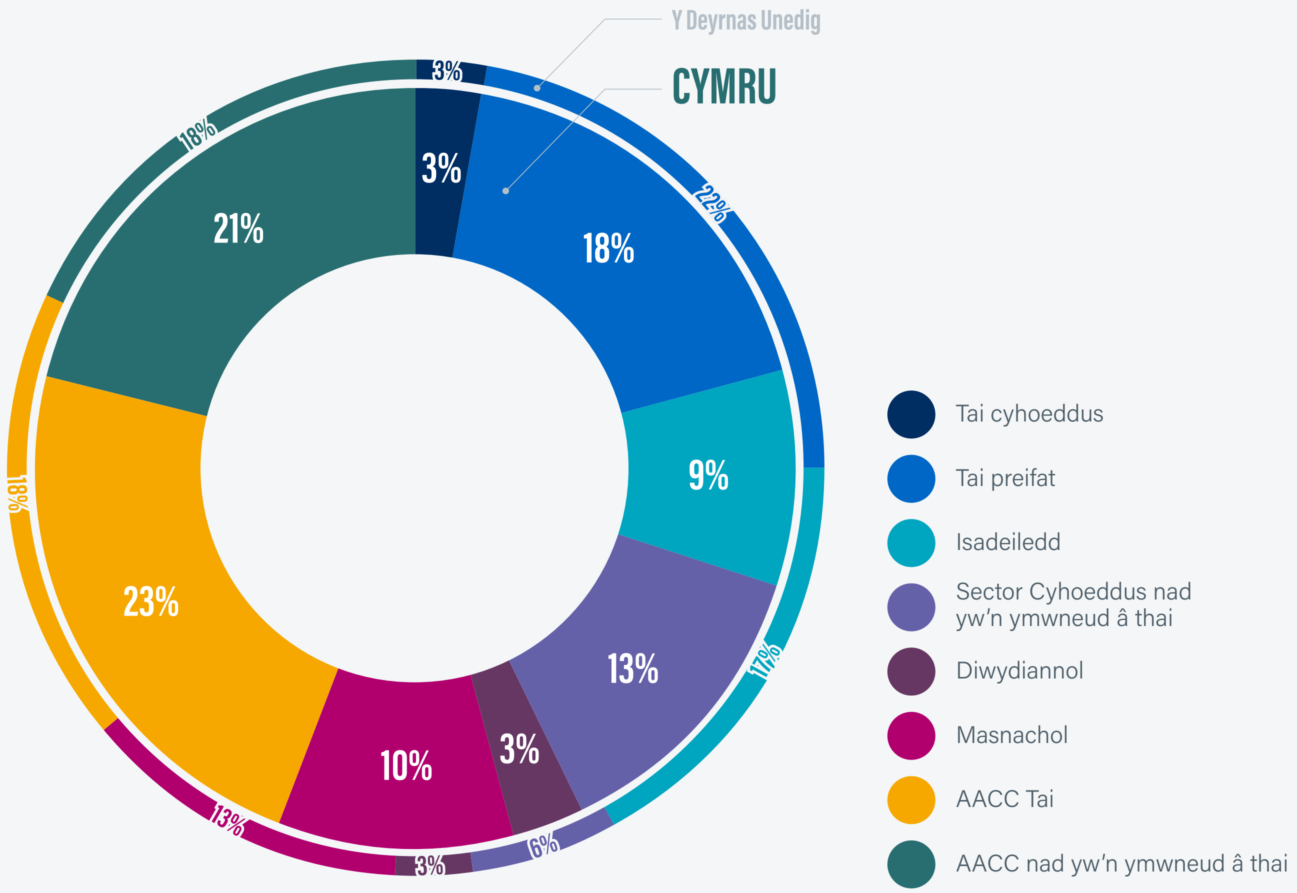

Golwg 2021

Cyfanswm allbwn blynyddol 2021

£5.5bn

Cyfanswm yr allbwn amcangyfrifedig 2022

£5.7bn

Yn 2021 amcangyfrifir bod allbwn adeiladu yng Nghymru wedi cynyddu ychydig dros 20%, sy'n uwch na lefel twf y DU.

Golwg 2021

Mae allbwn yng Nghymru yn gwella o ostyngiadau yn 2019 a 2020. Gyda gwerth o bron i £5.5bn (prisiau 2019) yn 2021, mae allbwn yn dal i fod 14% yn is na'r cyfartaledd rhwng 2016-2018, yn bennaf oherwydd gostyngiadau mewn seilwaith a gwaith yn y sector masnachol. Disgwyliwn i'r twf a welwyd yn 2021 barhau i 2022, er ar gyfradd is o lawer.

ALLBWN Y DIWYDIANT ADEILADU 2003-2022 - CYMRU

Ffynhonell: ONS
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4: Nodyn

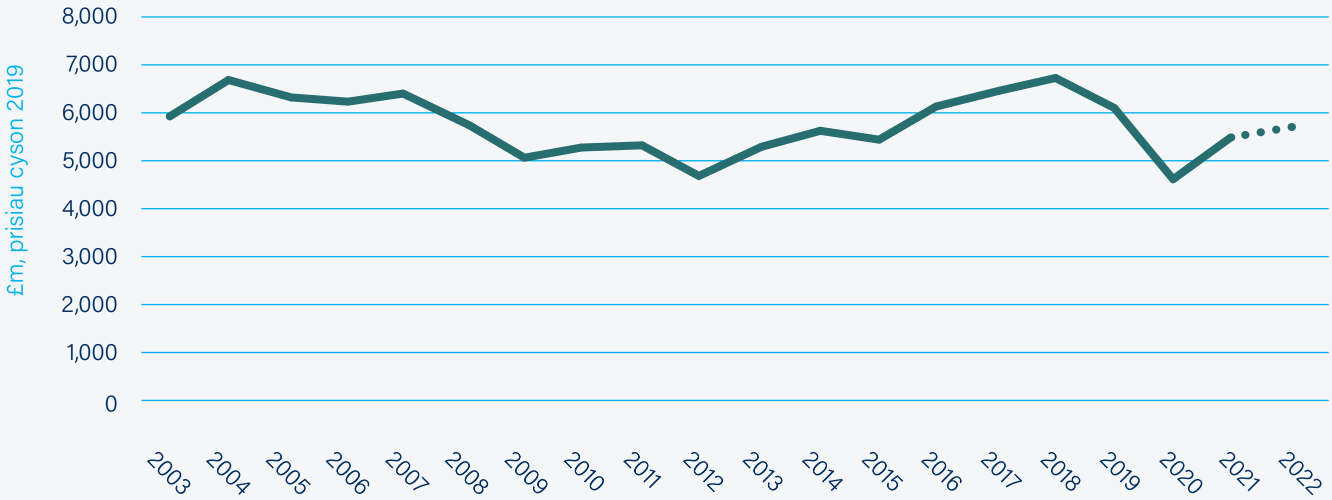

Rhagolwg Allbwn 2022 - 2026

Yng Nghymru, bydd maint y gwaith yn cynyddu ar gyfradd gyfartalog flynyddol o 2.8%, sydd ychydig yn is na chyfradd y DU o 3.2%. Bydd pob sector yn gweld twf dros y rhagolwg, gyda gwaith newydd ychydig yn gryfach nag AACC, a phob un yn dilyn patrwm dwf uwch yn y blynyddoedd cynharach, sy'n gostwng i fod yn agosach at y tueddiadau twf tymor hwy, tuag at y blynyddoedd olaf.

Er mai'r sector diwydiannol sydd â'r gyfradd twf cyfartalog blynyddol uchaf, mae'r symiau uwch o waith yn y sectorau tai preifat, a'r sectorau AACC yn golygu mai nhw fydd yn cyfrannu'r enillion mwyaf mewn allbwn. Rydym yn rhagweld y bydd allbwn tai preifat yn cynyddu £185m ar draws y rhagolwg, ac yna AACC tai ar £177m, ac AACC nad yw'n ymwneud â thai ar £131m, tra bydd allbwn diwydiannol yn codi £48m.

Allbwn tai preifat i gynyddu

£185m

Rhagolwg

TWF ALLBWN CYFARTALEDD BLYNYDDOL YN ÔL SECTOR CYMRU 2022-2026

Ffynhonnell: Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 2

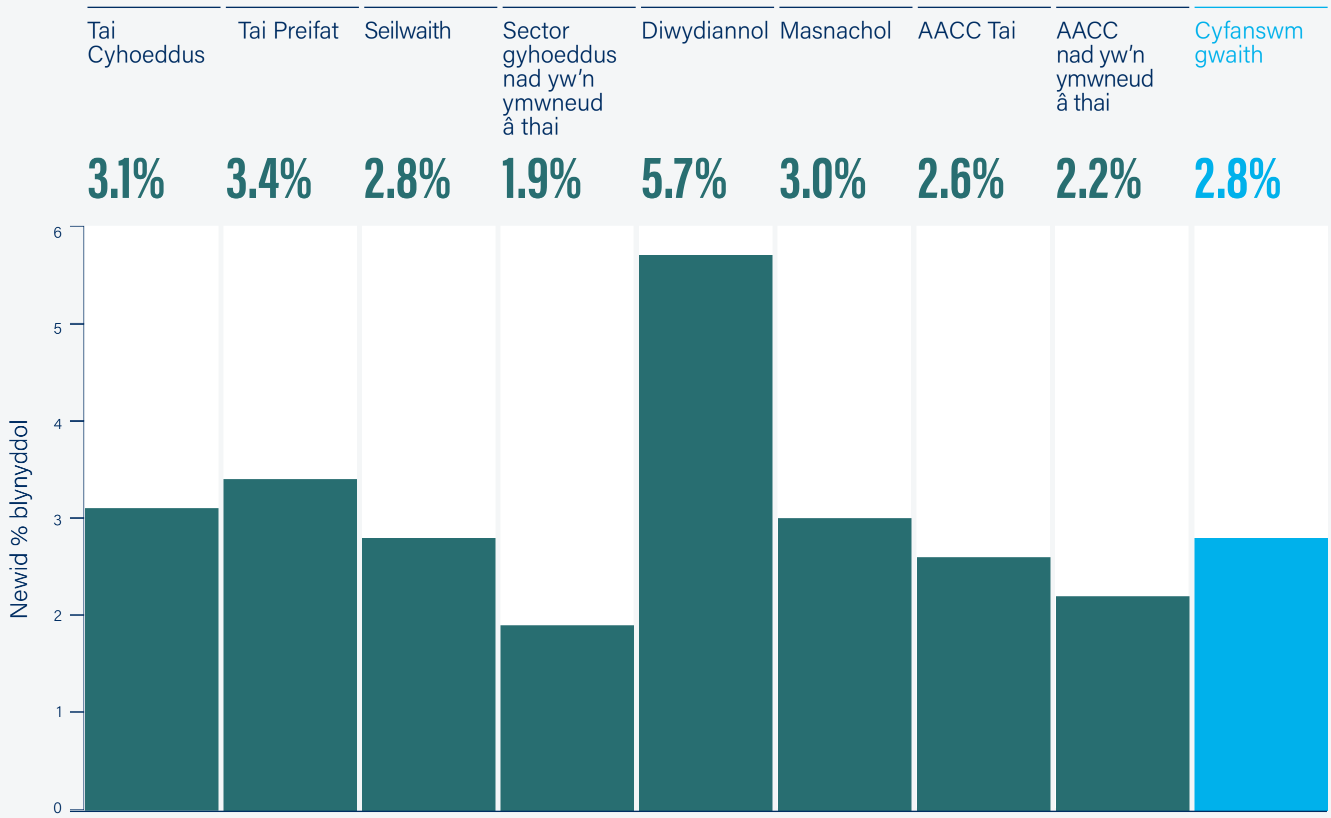

ALLBWN ADEILADU - CYMRU
(£ MILIWN, PRISIAU 2019)

	Gwiri-oneddol	Rhagolwg (Newid % blynyddol, termau real)					Cyfar-taledd blynyddol
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2022–2026
Tai Cyhoeddus	171	3.6%	2.1%	3.6%	3.2%	3.2%	3.1%
Tai Preifat	1,004	3.3%	3.4%	5.1%	2.7%	2.6%	3.4%
Seilwaith	463	8.7%	1.4%	1.1%	1.8%	1.0%	2.8%
Sector cyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai	731	-2.1%	4.3%	4.5%	1.0%	2.0%	1.9%
Diwydiannol	152	16.4%	4.4%	5.8%	1.3%	1.3%	5.7%
Masnachol	572	1.8%	4.3%	3.3%	2.9%	2.5%	3.0%
Gwaith newydd	**3,093**	**3.2%**	**3.4%**	**4.0%**	**2.2%**	**2.2%**	**3.0%**
AACC Tai	1,271	3.9%	3.6%	3.2%	0.8%	1.8%	2.6%
AACC nad yw'n dai	1,134	1.6%	3.6%	1.1%	2.9%	1.9%	2.2%
Cyfanswm, AACC	**2,404**	**2.8%**	**3.6%**	**2.2%**	**1.8%**	**1.8%**	**2.4%**
Cyfanswm, Gwaith	**5,497**	**3.0%**	**3.5%**	**3.2%**	**2.0%**	**2.0%**	**2.8%**

Y gyfradd twf cyfartalog blynyddol yw'r gyfradd twf rhwng diwedd 2021 a diwedd 2026, h.y., cyfnod o bum mlynedd.

Ffynhonnell: Cyfeirnod: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 2

Mae Dŵr Cymru yn bwriadu buddsoddi £360m y flwyddyn mewn gwariant cyfalaf (gan gynnwys cynnal a chadw) dros y bum mlynedd hyd at fis Mawrth 2025.

Wrth edrych ar rai o'r prif brosiectau sydd ar y gweill, Mae Prosiect adfywio Abertawe gwerth £1bn ynghyd â chynlluniau gwariant yng nghyllideb Llywodraeth Cymru am £580m ar ddatgarboneiddio tai cymdeithasol hyd at 2024/25 yn helpu i sicrhau twf.

Ar Fetro De Cymru, mae'r depo a chanolfan reoli Ffynnon Taf newydd gwerth £100m yn cael eu hadeiladu. Bydd gwaith trydaneiddio llinellau uwchben yn cael ei gwblhau cyn cyflwyno'r gwasanaethau trenau tram newydd yn 2024. Mae platfformau newydd yn cael eu darparu ar reilffyrdd Merthyr, Treherbert, Aberdâr a Rhymni gyda gorsafoedd newydd yn cael eu cwblhau erbyn Rhagfyr 2023 yn Heol Crwys a Sgwâr Loudon, Caerdydd a Bae Caerdydd.

Adeiladu rhan £500m o Dowlais Top i Hirwaun o'r A465 hyd at ganol 2025 yw'r prif brosiect priffyrdd, gydag eraill fel y cynllun £135m ar gyfer gwelliannau i'r A487 Caernarfon i Bontnewydd a'r gwelliannau £30m ar yr A55 rhwng Abergwyngregyn a Thai'r Meibion sydd i fod i'w cwblhau yn 2022. Mae llywodraeth Cymru wedi gohirio'r datblygiad o "Llwybr Coch" Glannau Dyfrdwy gwerth £300m, Ffordd osgoi Llandeilo gwerth £50m, a Thrydedd Groesfan Menai gwerth £135m, sydd bellach yn amodol ar adolygiadau a gall ddarparu ychydig o godiad i'r sector seilwaith os byddant yn symud ymlaen.

Mae Dŵr Cymru yn bwriadu buddsoddi £360m y flwyddyn mewn gwariant cyfalaf (gan gynnwys cynnal a chadw) dros y pum mlynedd hyd at fis Mawrth 2025. Mae'n bwriadu defnyddio Caffael Uniongyrchol i Gwsmeriaid OFWAT i gyflwyno cynllun adeiladu gwerth £100m+ i ddarparu gwydnwch hirdymor cyflenwad dŵr i Gaerdydd, Casnewydd a nifer o drefi llai yng Nghwm Merthyr, gan gynnwys cam cyntaf gwaith trin dŵr newydd ym Merthyr lle mae'n bwriadu cwblhau caffael yn ystod AMP7.

Bydd cost adeiladu rhan o'r A465 hyd at ganol 2025

+ £500m

Depo ffynnon Taf ar gyfer Metro De Cymru

+ £100m

Rhagolwg y gweithlu

Mae lefel y twf allbwn yng Nghymru yn rhoi cynnydd cyfartalog blynyddol o 1.0% yn y gweithlu adeiladu, ychydig yn uwch na ffigwr y DU cyfan o 0.8%. Er gwaethaf y gostyngiad mewn allbwn, ni ddisgynnodd lefelau'r gweithlu yng Nghymru rhwng 2019 a 2020, a dim ond yn 2021 y gostyngodd ychydig. Amcangyfrifir bod y gweithlu adeiladu o 111,500 a oedd yn ei le ar ddiwedd 2020 wedi gostwng ychydig iawn i 110,800 yn 2021, fodd bynnag, rydym yn rhagweld y bydd wedi tyfu i 112,500 yn 2022 cyn cynyddu i 116,300 erbyn 2026.

CYFANSWM GWEITHLU YN ÔL GALWEDIGAETH - CYMRU

	Gwirioneddol	Amcangyfrif	Rhagolwg	
	2020	2021	2022	2026
Uwch reolwyr, rheolwyr gweithredol a rheolwyr prosesau busnes	4,600	4,200	4,200	4,700
Rheolwyr prosiectau adeiladu	1,400	1,400	1,400	1,400
Rheolwyr prosesau adeiladu eraill	7,700	8,100	8,100	8,000
Staff proffesiynol nad ydynt yn ymwneud ag adeiladu, staff technegol, TG, a staff swyddfa eraill	11,300	11,500	11,500	11,500
Goruchwylwyr crefftau adeiladu	2,200	2,000	2,100	2,200
Crefftau pren a gosod y tu mewn	12,500	13,300	13,100	12,900
Gweithwyr Gosod Brics	6,000	5,500	6,000	6,400
Arbenigwyr amlen adeiladu	4,500	4,100	4,300	4,700
Peintwyr ac addurnwyr	6,000	6,100	6,000	6,000
Plastrwr	4,000	4,200	4,300	4,500
Töwr	1,900	2,100	2,000	2,200
Gweithwyr Gosod Llawr	200	200	200	200
Gwydrwyr	700	800	800	700
Gweithredwyr adeiladu arbenigol *	4,300	3,900	3,900	4,000
Sgaffaldwyr	900	800	800	800
Gweithrediadau Peiriannau	1,700	1,600	1,400	1,900
Peirianyddion/ffitwyr peiriannau	1,800	1,900	1,900	1,800
Codwyr dur / gwneuthuriad strwythurol	1,200	1,100	1,300	1,400
Labrwyr *	4,700	4,400	4,600	4,900
Crefftau Trydanol a gosod	6,800	7,200	7,200	7,500
Crefftau Plymio a HVAC	8,600	8,000	8,200	8,700
Logisteg	900	800	900	900
Gweithrediadau Peirianneg Sifil*	1,600	1,500	1,600	1,700
Gweithredwr nad yw'n adeiladu	1,800	1,700	1,700	1,600
Cyfanswm, (SIC 41- 43)	**97,300**	**96,400**	**97,500**	**100,500**
Peirianwyr sifil	2,600	2,600	2,800	3,000
Gweithwyr proffesiynol adeiladu eraill a staff technegol	6,700	7,100	7,200	7,200
Pensaer	1,400	1,400	1,500	1,700
Syrfewr	3,500	3,200	3,400	3,900
Cyfanswm, (SIC 41- 43, 71.1, 43)	**111,500**	**110,800**	**112,500**	**116,300**

Mae'r gweithlu'n cynnwys contractio adeiladu, SIC 41, 42 a 43 ynghyd â gweithwyr technegol a phroffesiynol ategol yn SIC 71 a 74.9
* Heb ei ddosbarthu mewn man arall

Ffynhonell: ONS, CSN, Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 5 6

Gofyniad Recriwtio Blynyddol (ARR)

Mae'r gofyniad recriwtio blynyddol cyfartalog yng Nghymru wedi'i osod i 2.1% y flwyddyn ar gyfartaledd, yn seiliedig ar lefelau gweithlu 2021, sydd ychydig yn uwch naFfigwr y DU o 2.0%. Mae hyn yn golygu y byddai'n rhaid i'r diwydiant adeiladu gynyddu'r recriwtio presennol o 2,300 o weithwyr newydd bob blwyddyn i gyflawni'r gwaith disgwyliedig rhwng dechrau 2022 a diwedd 2026.

Mae gan y galwedigaethau canlynol rai o'r gwerthoedd gofynion recriwtio cryfaf:

- **Gweithwyr Gosod Brics** (540 y flwyddyn)
- **Crefftau Trydanol** (280 y flwyddyn)
- **Crefftau Plymio a HVAC** (280 y flwyddyn).

Gweithwyr gosod brics sydd â'r gwerth ARR uchaf, o'i gymharu â'u cyfran o'r gweithlu (9.8%), sy'n arwydd arall o alw galwedigaethol. Galwedigaethau eraill sy'n debygol o weld pwysau o ran galw yw codwyr dur/gwneuthuriad strwythurol (9.7%), penseiri (9.7%) , a pheirianwyr sifil (5.4%), lle mae'r ARR yn uchel o gymharu â lefel eu gweithlu. Ar gyfer galwedigaethau nad oes ganddynt unrhyw werth ARR ar y bwrdd, yr arwydd yw y bydd lefelau recriwtio diweddar yn gallu bodloni anghenion yn y dyfodol os cânt eu cynnal.

GOFYNIAD RECRIWTIO BLYNYDDOL YN ÔL GALWEDIGAETH - CYMRU

	ARR fel % o weithlu 2021	Gwerth ARR y flwyddyn
Uwch reolwyr, rheolwyr gweithredol a rheolwyr prosesau busnes	1.2%	50
Rheolwyr prosiectau adeiladu	-	-
Rheolwyr prosesau adeiladu eraill	-	-
Staff proffesiynol nad ydynt yn ymwneud ag adeiladu, staff technegol, TG, a staff swyddfa eraill	-	-
Goruchwylwyr crefftau adeiladu	-	-
Crefftau pren a gosod y tu mewn	-	-
Gweithwyr Gosod Brics	9.8%	540
Arbenigwyr amlen adeiladu	4.1%	170
Peintwyr ac addurnwyr	-	-
Plastrwr	1.2%	50
Töwr	4.9%	100
Gweithwyr Gosod Llawr	-	-
Gwydrwyr	-	-
Gweithredwyr adeiladu arbenigol *	-	-
Sgaffaldwyr	-	<50
Gweithrediadau Peiriannau	4.5%	70
Peirianyddion/ffitwyr peiriannau	-	-
Codwyr dur / gwneuthuriad strwythurol	9.7%	110
Labrwyr *	3.9%	170
Crefftau Trydanol a gosod	3.9%	280
Crefftau Plymio a HVAC	3.5%	280
Logisteg	-	<50
Gweithrediadau Peirianneg Sifil*	3.3%	50
Gweithredwr nad yw'n adeiladu	-	-
Cyfanswm, (SIC 41- 43)		**1,870**
Peirianwyr sifil	5.4%	140
Gweithwyr proffesiynol adeiladu eraill a staff technegol	-	-
Pensaer	9.7%	140
Syrfëwr	2.2%	70
Cyfanswm, (SIC 41- 43, 71.1, 43)	**2.1%**	**2,300**

NS: "Mae'r gwaith hwn yn cynnwys data ystadegol gan SYG sy'n Hawlfraint y Goron. Nid yw'r defnydd o ddata ystadegol SYG yn y gwaith hwn yn awgrymu bod SYG wedi'i gymeradwyo mewn perthynas â dehongli neu ddadansoddi'r data ystadegol. Mae'r gwaith hwn yn defnyddio setiau data ymchwil nad ydynt efallai'n atgynhyrchu agregau Ystadegau Gwladol yn union."

Sylwer: efallai na fydd gwerthoedd yn ychwanegu at gyfansymiau oherwydd talgrynnu

Ffynhonell: ONS, CSN, Experian
Cyf: Eglurhad CSN, Adran 4, Nodyn 5 6

Wrth edrych ar ragolygon y gweithlu a rhagolygon ARR, mae'n bwysig nodi bod Cymru, fel ardaloedd eraill y DU, wedi gweld cynnydd mawr mewn swyddi gwag adeiladu yn 2021. Gyda chwmnïau'n cael anhawster dod o hyd i weithwyr â'r sgiliau addas. Mae hyn wedi arwain at adrodd am brinder sgiliau dros ystod o alwedigaethau a chyfraddau cyflog yn cynyddu wrth i gwmnïau geisio denu gweithwyr. Er bod arwyddion o ostyngiad yn nifer y swyddi adeiladu gwag tua diwedd 2021, mae lefelau'n dal i fod yn uwch na'r hyn a welwyd cyn effaith Covid-19.

Datblygwyd yr ARR i roi golwg flaengar o ble mae angen mwy o alw am recriwtio, felly mae'n ystyried tueddiadau presennol, megis symudiad pobl i mewn ac allan o'r diwydiant adeiladu y byddem yn disgwyl iddynt ddigwydd, er yn flynyddol. Byddai recriwtio i swyddi gwag yn un agwedd ar symud gweithwyr i'r diwydiant, fodd bynnag gall cwmnïau edrych i lenwi hwn trwy sawl llwybr.

Gall cwmnïau:

- Denu gweithwyr medrus sydd eisoes yn gweithio mewn mannau eraill yn y diwydiant adeiladu, er bod hyn yn amlwg yn symud gweithwyr presennol o gwmpas yn hytrach na bodloni angen cyffredinol y diwydiant
- Denu gweithwyr medrus sydd wedi gadael y diwydiant yn ôl i faes adeiladu. Byddai hyn naill ai'n rhai sydd wedi gadael i weithio mewn diwydiannau eraill neu'n rhai sydd wedi dod yn ddi-waith/anweithgar
- Denu a hyfforddi unigolion newydd i'r gweithlu o blith y rhai sy'n gadael ysgol, addysg bellach neu addysg uwch
- Gwella cadw gweithwyr o fewn y diwydiant
- Edrych ar sut y gellir gwella cynhyrchiant.

3 MIS O SYMUDIAD CYFARTALEDD SWYDDI GWAG ADEILADU, CYMRU

Ffynhonell: EMSI Burning Glass, galwedigaethau adeiladu dethol, Cymru

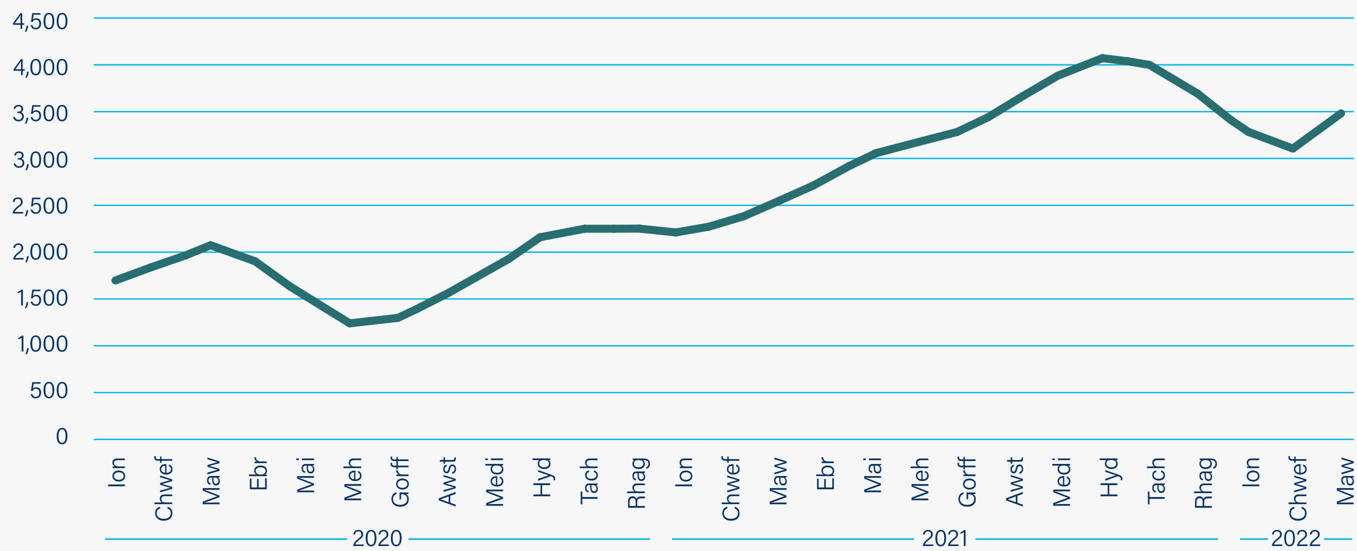

Mae'r ymateb i brinder sgiliau yn debygol o fod yn gymysgedd o'r opsiynau hyn, fodd bynnag, mae rhai heriau. Mae cryfder y farchnad swyddi, yn sicr yn y tymor byr i ganolig, a lefelau cymharol isel o ddiweithdra yn golygu y bydd mwy o gystadleuaeth am weithwyr. Cwmnïau sy'n gallu deall a bodloni'r hyn y mae gweithwyr yn ei werthfawrogi fwyaf yw'r rhai sy'n fwy tebygol o lwyddo i ddenu a chadw staff newydd. Gall hyn amrywio o allu cynnig cyfleoedd gyrfa hirdymor gyda chymorth i helpu datblygiad, hyd at lefelau cyflog da, neu weithio'n hyblyg i gaelcydbwysedd bywyd / gwaith cadarnhaol. Bydd cwmnïau adeiladu yng Nghymru yn wynebu'r problemau a nodwyd yn ' Ail feddwl ynghylch Recriwtio' a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan CITB, sy'n amlygu rhai o'r heriau a sut i gefnogi cwmnïau adeiladu i'w goresgyn.

Mae yna hefyd dueddiadau diweddar mewn hyfforddiant i'w hystyried, gydag arolwg CITB yn dangos gostyngiad ledled Prydain Fawr mewn hyfforddiant i gyflogwyr, a ddisgwyliwyd gydag effaith Covid-19, ynghyd â ffigyrau diweddar ar ddechrau prentisiaethau ym Mhrydain Fawr a hyfforddiant galwedigaethol ehangach o gwmpas 12% - 14% yn is ar ddiwedd 2020/21 o gymharu â 2018/19.

Mae'r tueddiadau ar gyfer hyfforddiant adeiladu yng Nghymru wedi dilyn patrwm tebyg. Ar gyfer prentisiaethau, bu gostyngiad o 18% yn nifer y rhai a oedd yn dechrau ar gyfer 2019/20 o'i gymharu â 2018/19, ac roedd ffigurau Ch1 a Ch2 2020/21 yn is nag yn y blynyddoedd cynharach. Roedd arwydd o gynnydd yn 2020/21, fodd bynnag, roedd nifer y rhai a oedd yn dechrau dal yn is na 2018/19.

Ar gyfer dysgwyr a enillodd gymhwyster adeiladu yng Nghymru, bu gostyngiad o 30% yn y tystysgrifau cymhwyster a gyhoeddwyd yn 2019/20, sydd wedi codi'n ôl yn 2020/21.

Mae'r ddau siart yn tynnu sylw at ddarlun tebyg o dueddiadau hyfforddi sylfaenol yng Nghymru a Lloegr, gyda gostyngiad yn 2019/20 yn gwella yn 2020/21, ond nid yn ôl i lefelau cyn-covid yn union, ar adeg pan fo galw cynyddol am weithwyr. Mae hyn yn dangos bod rhywfaint o waith i'w wneud yng Nghymru i gael hyfforddiant adeiladu yn ôl i lefelau blaenorol ac yna ei gynyddu i fodloni'r galw presennol ac yn y dyfodol.

Y RHAI SY'N DECHRAU PRENTISIAETH CHWARTEROL CRONNUS YN Y SECTOR ADEILADU YNG NGHYMRU, 2018/19 - 2020/21

Ffynhonnell: Ystadegau Cymru

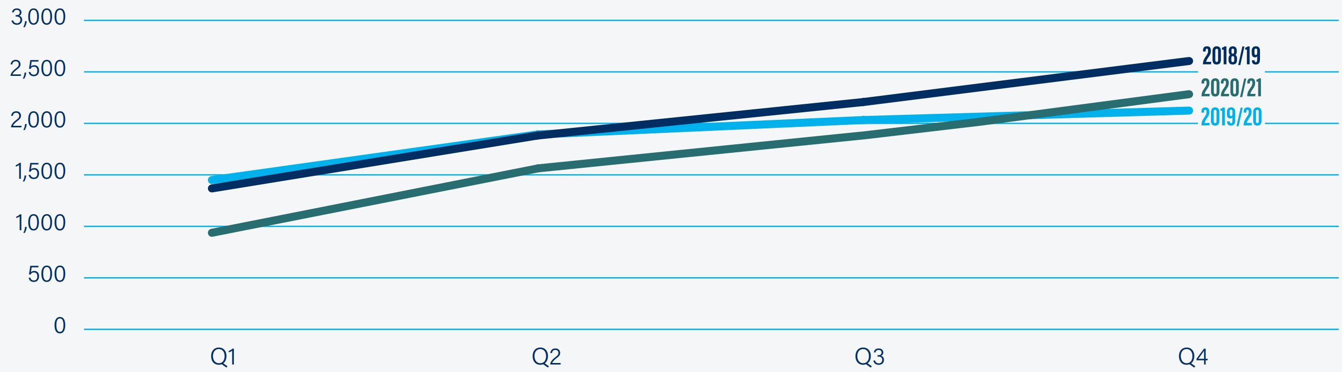

TYSTYSGRIFAU CYMWYSTERAU ADEILADU, CYNLLUNIO A'R AMGYLCHEDD ADEILEDIG A GYHOEDDWYD, LEFEL 2+, AC EITHRIO CYMWYSTERAU TRYDANOL, 2015/16 I 2020/21

Ffynhonnell: Cymwysterau Cymru

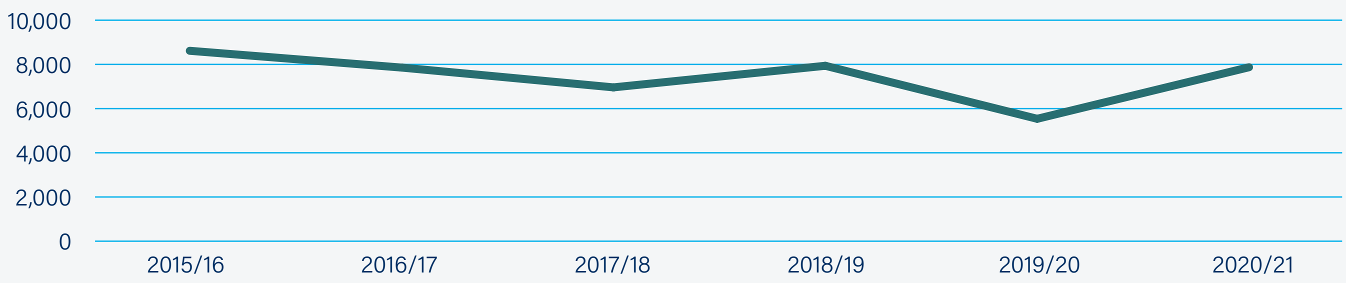

Sylwer: mae'r flwyddyn yn rhedeg o Ch4 i'r C3 dilynol – h.y. Ch4 2016 – Ch3 2017

Cefnogaeth CITB i ddiwydiant yng Nghymru

Bydd CITB Cymru yn parhau i gefnogi diwydiant drwy fentrau amrywiol yn 2022.

Bydd CITB yn cefnogi dysgwyr Cymraeg gyda chyfleoedd blasu a hyfforddiant ar y safle trwy 'See Your Site', 'Try a Trade' a swyddi adeiladu dan hyfforddiant penodol newydd i gael profiad o weithio ym maes adeiladu. Bydd hyn yn ymgysylltu ag unigolion newydd i'r diwydiant, ac rydym wedi datblygu pedwar canolbwynt ar y safle ledled Cymru i gael dysgwyr yn barod am y safle ac i gyflogaeth barhaus. Rydym yn gweithio gyda Gyrfa Cymru i helpu i ddenu gweithlu mwy amrywiol yn y dyfodol i faes adeiladu.

Mae CITB yn darparu grantiau ar gyfer prentis y mae cyflogwr adeiladu'n ei gyflogi, gan gefnogi a chynnal niferoedd prentisiaethau er mwyn bodloni angen y diwydiant adeiladu yng Nghymru. Gan weithio gyda Llywodraeth Cymru a darparwyr hyfforddiant, mae CITB Cymru yn arwain Grŵp Cynghori Fframwaith Prentisiaethau Llywodraeth Cymru.

Gan weithio gyda chyflogwyr, a darparwyr hyfforddiant a cholegau, byddwn yn sicrhau bod safonau a chymwysterau hyfforddiant yn adlewyrchu newidiadau i arferion gwaith a gofynion y diwydiant. Byddwn yn parhau i gefnogi'r gwaith o gyflwyno'r gyfres newydd o gymwysterau ar yr amgylchedd adeiledig i Gymru gan gynnwys TGAU a Lefel A a chymwysterau prentisiaeth newydd yn unol â chwricwlwm newydd Cymru.

Fodd bynnag, bydd goresgyn prinder sgiliau mewn marchnad lafur fwy cystadleuol gyda galw cynyddol am weithwyr adeiladu bydd angen gweithredu ar y cyd gan CITB Cymru, cwmnïau adeiladu a'r llywodraeth. Heb hyn, ni fydd y diwydiant adeiladu yn gallu manteisio ar y cyfleoedd twf a nodwyd yn Rhagolwg 2022-2026 i adeiladu nifer y cartrefi sydd eu hangen ar y wlad, y seilwaith i sicrhau bod yr economi yn ffynnu ac ôl-addasu ein hamgylchedd adeiledig i gyrraedd targedau sero net.

Byddwn yn sicrhau bod safonau a chymwysterau hyfforddiant yn adlewyrchu newidiadau i arferion gwaith a gofynion y diwydiant.

I gael rhagor o wybodaeth am y Rhwydwaith Sgiliau Adeiladu, cysylltwch â:

Ian Hill
Rheolwr Mewnwelediad Diwydiant
Ian.Hill@citb.co.uk